

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6101926859
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

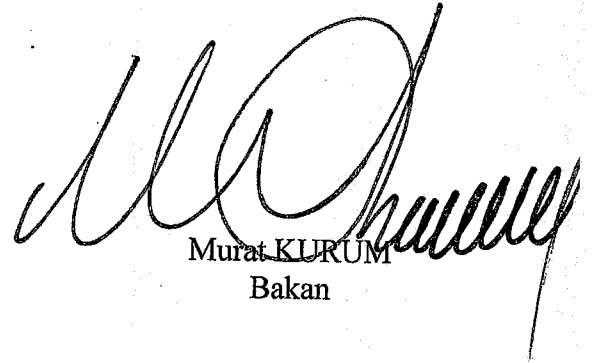
07 Ekim 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (8 Adet, 12 Sayfa)
- Cevap Yazısı (151 Adet, 272 Sayfa)

7/48913 7/49433
7/48914 7/49434
7/48914 7/49435
7/49156 7/49736
7/49157 7/49737
7/49535 7/50462
7/49536 7/50493
7/49537

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
TBMM 7/49434 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Marketlerde plastik poşet kullanımını azaltmak amacıyla poşet kullanımı ücrete tabi tutuldu. Marketlerde kullanılan poşet sayıları ise azalma yerine arttı. Çünkü ücretsiz poşet uygulamasında verilen poşetler daha büyüktü ve 40 mikronun üzerinde kalınlıktaydı. Poşetlerin ücretli olmasıyla ebatları küçülerek kalınlıkları 40 mikron ve altında üretilmeye başlandı. Vatandaş daha fazla poşet satın alarak kullanım miktarını arttırdı.

Buna göre;

- 1) Marketlerde kullanılan poşet tüketimini azaltmayı hedefleyen uygulama beklenen sonuca ulaştı mı? Bu konuda elde edilen veriler nasıl elde edilmiştir?
- 2) Mağaza ve marketler arasında poşet satış oranı düşük olanların sayısı kaçtır?
- 3) Marketlerde vatandaşların poşet satın alması devam ettiği aşikârdır. Düzenli poşet tüketimi devam etmesine rağmen poşet ücreti alınmasının nedeni nedir?
- 4) 2019-2020-2021 yılları temel alınarak vatandaştan tahsil edilen toplam poşet bedeli ne kadardır?
- 5) Poşetlerin ücretli satılması sonucunda market ve mağazaların poşet masrafı vatandaştan mı temin edilmektedir?
- 6) Poşet ile ilgili düzenlemeden bugüne kadar olan süreçte, satıcı ve devlete ayrı ayrı sağlanan gelir toplamı ne kadardır?
- 7) Poşet üretimi yapan fabrikalar arasında talep daralması nedeni ile üretimi yavaşlatan, durduran ve kapanan fabrika var mıdır?
- 8) Poşet üretimi kapasitesi artan fabrika var mıdır?
- 9) Özellikle sera örtü altı üretimde ürün sonrası binlerce metre naylon atık toplanma yerine rüzgâr etkisi ile savrulup doğaya yayılmaktadır. Zengen bölgesinde bu konuda vatandaş meraların bu naylonların etkisi altında olduğunu ifade etmektedir. Bakanlığın bu konuda bir araştırması ve çalışması var mıdır?
- 10) Katı atık toplama amaçlı kurum ve kuruluşlarca yapılan toplama kapları için tüm bakanlıklarda yapılan gider toplamı ne kadardır?
- 11) Ücretli poşetlerin kalınlıklarının 40 mikron ve üzeri olması zorunluluğu bilinmektedir. Bakanlığınız tarafından bu konuda yapılan denetimler nelerdir ve ne sıklıkla yapılmaktadır?
- 12) 2019 yılından itibaren poşet kalınlığı nedeni ile yapılan denetim sayısı kaçtır?
- 13) Bu denetimler sonucunda ceza alan firma sayısı kaçtır?

CEVAP:

Hayatımıza 20. yüzyılın başlarında giren plastiklerin, dünya genelinde 1950'li yıllarda 1,5 milyon ton civarında olan üretim değerleri, günümüzde yıllık bazda 335 milyon tonu aşmıştır. Bugüne kadar üretildiği düşünülen 8 milyar ton plastik malzemenin en az yarısının atık halinde doğaya bırakıldığı, ağırlıklı olarak denizlerde ve okyanuslarda biriktiği görülmektedir.

Bilindiği üzere, çevre kirliliğinin önlenmesi, kullanıcıların duyarlılığı için farkındalık oluşturulması ve kaynakların verimli yönetimi amacıyla, "Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" 01 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur. 2020 yılında plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulamasına yönelik olarak, "Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Usul ve Esaslar" 22.12.2020 tarihinde yayımlanan Bakanlığımız Oluru ile güncellenerek, gerekli duyurusu yapılmıştır. Ortalama kullanım ömrü 15 dakika olan ancak doğada çözünmesi 1.000 yılı bulabilen plastik poşetlerin sadece % 1'i geri dönüştürülebilmektedir.

2019 yılı öncesinde, Türkiye’de plastik poşet üretimi miktarının yıllık 35 milyar adet civarında olduğu ve yine Ülkemizde; bir kişinin, yılda ortalama 440 adet plastik poşet kullandığı bilinmektedir. 01 Ocak 2019 tarihi itibariyle, plastik poşetlerin ücretlendirilmesi (2019 ve 2020 yıllarında 25 kuruş/adet olan ücret 2021 yılı içinde değiştirilmeden uygulanmaya devam etmektedir.) uygulaması başlatılmış ve satış noktalarında plastik poşetler ücretli olarak temin edilmeye başlanmıştır.

2019 ve 2020 yıllarında plastik poşet kullanımında yaklaşık % 75 ’lik azalma gerçekleşmiş ve bu azalma oranı sadece atık yönetimi açısından değerlendirildiğinde, 290.000 ton plastik atığın oluşumu engellenmiştir. Böylece, 2019 ve 2020 yılındaki plastik poşet kullanımındaki azalma oranları dikkate alınarak, Ülkemizde plastik poşet üretimi için gerekli plastik hammadde ithali de önlenmiş ve yaklaşık 2 milyar Türk Lirası tasarruf edilmiştir. Ayrıca, yaklaşık 12.000 ton sera gazı salımı engellenmiştir. Bu nedenle, dünyada bazı gelişmiş ülkelerde de uygulanmakta olan plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulamasının, plastik poşet kullanımını azalttığı görülmüştür.

Satış noktalarının, plastik poşet satışlarına yönelik yapılan beyan ve ödeme işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlen esaslara göre yerine getirilmekte olup, Bakanlığımızca da satış noktalarından plastik poşet satışlarına yönelik ayrıca bilgi talep edilebilmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımız Merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan Yönetmelikler ve sair Mevzuat hükümleri kapsamında plastik poşetlerde dahil olmak üzere; ani, birleşik ve şikâyetler üzerine denetimler planlı ve plansız olarak yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2019 yılından itibaren poşet konusunda Bakanlığımızca 8664 denetim gerçekleştirilmiş olup, mevzuata aykırı hareket edildiği tespit edilen toplam 162 adet işletmeye 658.153,06 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

